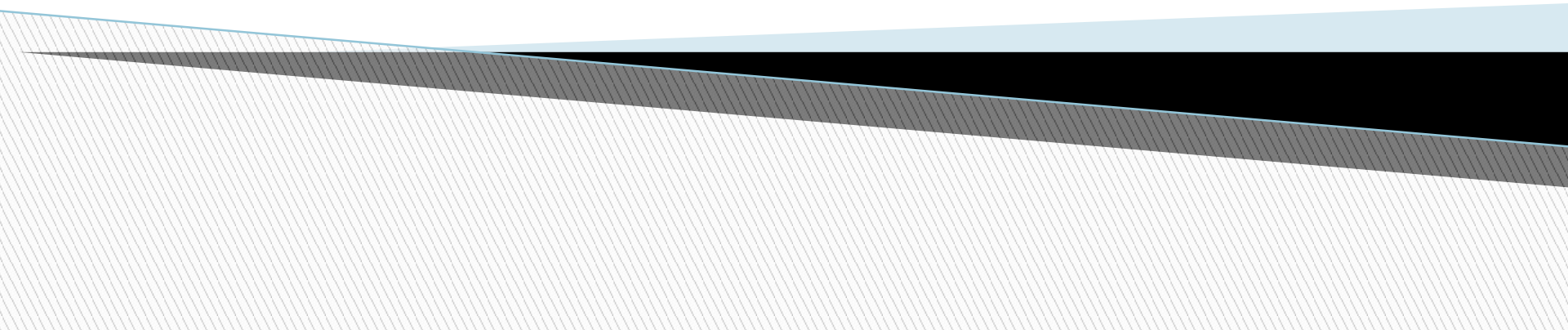

Особливості вживання назв професій, посад, звань

Автор: учитель української мови і літератури
Четверикова Л.А.

- ▣ 1. *Офіційні назви посад, професій, звань* - іменники чоловічого роду: професор, нотаріус, директор, секретар, завідувач. Ці слова вживаються для позначення чоловіків і жінок. Це пов'язано з семантичною мотивацією слів: ці посади в минулому, як правило, обіймали особи чоловічої статі.

- ▣ 2. *Відсутні* відповідники жіночого роду у всіх складних назвах посад, звань: головний бухгалтер, провідний технолог, статист-дослідник, старший викладач.

- ▣ 3. Текст набуває офіційного характеру, якщо слова, залежні від найменування посади, узгоджуються з цим найменуванням у формі чоловічого роду й тоді, коли мова йде про жінок: **Головний лікар дозволив...**, **Змінний інженер закінчив...**

- ▣ 4. *Форми чоловічого і жіночого роду* мають слова: автор - авторка, аспірант - аспірантка, вихованець - вихованка, дисертант - дисертантка, поет - поетеса, студент - студентка, учень - учениця, спортсмен -спортсменка.

- ▣ 5. *Лише жіночий рід* мають слова: покоївка, праля, домогосподарка, кастелянша, манікюрниця, рукодільниця, друкарка (жінка, що працює на друкарській машинці; **друкар** - працівник друкарської справи).

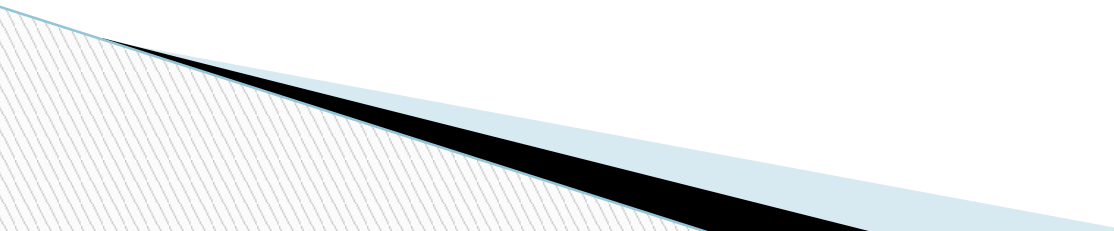
- ▣ 6. Рід іменників *спільного роду* староста, суддя, голова, воєвода, сирота визначається синтаксично:
Суддя Іванова оголосила вирок. Суддя Іванов повідомив про наслідки розслідування. Голова Коляда оголосила подяку. Голова Коляда ознайомив присутніх з планом роботи фірми.

- ▣ 7. У ділових паперах не вживаються однослівні найменування осіб за місцем проживання, роботи, статусу: **сільчани** - жителі села, **освітяни** - працівники освіти, **заводчани** - заводські робітники, **циркачі** - артисти цирку, зв'язківці - працівники відділень зв'язку, **городяни** - мешканці міста.

Рід невідмінюваних іменників

- 1. Назви осіб чоловічої статі належать до чоловічого роду: *елегантний імпресаріо, люб'язний портъє, справедливий рефері.*
- 2. Назви осіб жіночої статі - іменники жіночого роду: *літня мадам, серйозна фрау, струнка міс, люб'язна пані.*

- 3. Невідмінювані назви істот - чоловічого роду: какаду, поні, кенгуру.
  - 4. Невідмінювані назви неістот - середнього роду: тролейбусне депо, актуальне інтерв'ю, світлове табло, нове меню.
-

- 5. Рід невідмінюваних географічних назв визначається за стрижневим словом: Батумі (місто), Марокко (країна), Гаїті (острів, держава).
- 6. Рід невідмінюваних назв органів преси, громадських організацій, спортивних клубів, команд визначається за родовим поняттям: "Верже" повідомила (газета), "Темпо" опублікував (журнал), "Мебіл ойл" заснована (монополія).

- ▣ 7. Рід невідмінюваних аббревіатур відповідає роду стрижневого слова: АЗС (станція), НДІ (інститут), ФПК (факультет), ПДВ (податок). Категорія числа іменників у ділових паперах Граматична категорія числа іменників у ділових паперах потребує обґрунтованого вибору форм однини і множини.

